

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

EkoArvo

LISÄÄ ARVONLISÄÄ EKOSYSTEEMIPALVELUISTA

16.4.2024 | Uudet tuotteet ja palvelut luonnosta kasvattamassa Suomen taloutta - webinaari

Pekka Kinnunen, maatalousekonomisti,

Pellervon taloustutkimus PTT

TAPIO

VTT

Mitkä ekosysteemipalvelut?

- Ekosysteemit huolehtivat monista elintärkeistä toiminnoista kuten ravinteiden kierrosta, hiilen sitomisesta, veden säätelystä sekä pölytyksestä.

Ekosysteemipalvelut jaetaan ihmisten näkökulmasta katsottuna neljään kategoriaan

- **Tuotantopalveluilla** tarkoitetaan aineellisia tuotteita, joita eri ekosysteemit tuottavat.
- **Säätely- ja ylläpitopalvelut** kuuluu fotosynteesi, hapen tuotanto, hiilen sidonta ja ilman puhdistaminen
- **Kulttuuripalveluita** ovat esimerkiksi luonnosta saadut elämykset ja viihtyisä asuinympäristö.

Mistä arvonalisä syntyy?

- Tarkastelussa arvoketjut, jotka eivät ole vielä vakiintuneet markkinoilla
- Ruokomassa, luonnonlaidunliha, kalastuselämykset, luonnon terveysvaikutukset, kuusenkerkkä
- Eri lainsäädäntöjen vaikutukset, jokaisen oikeuksien ja omistusoikeuksien turvaaminen sekä maanomistajien näkemykset
- Eri ekosysteemipalveluiden käyttöoikeudet ja sopimusmallit

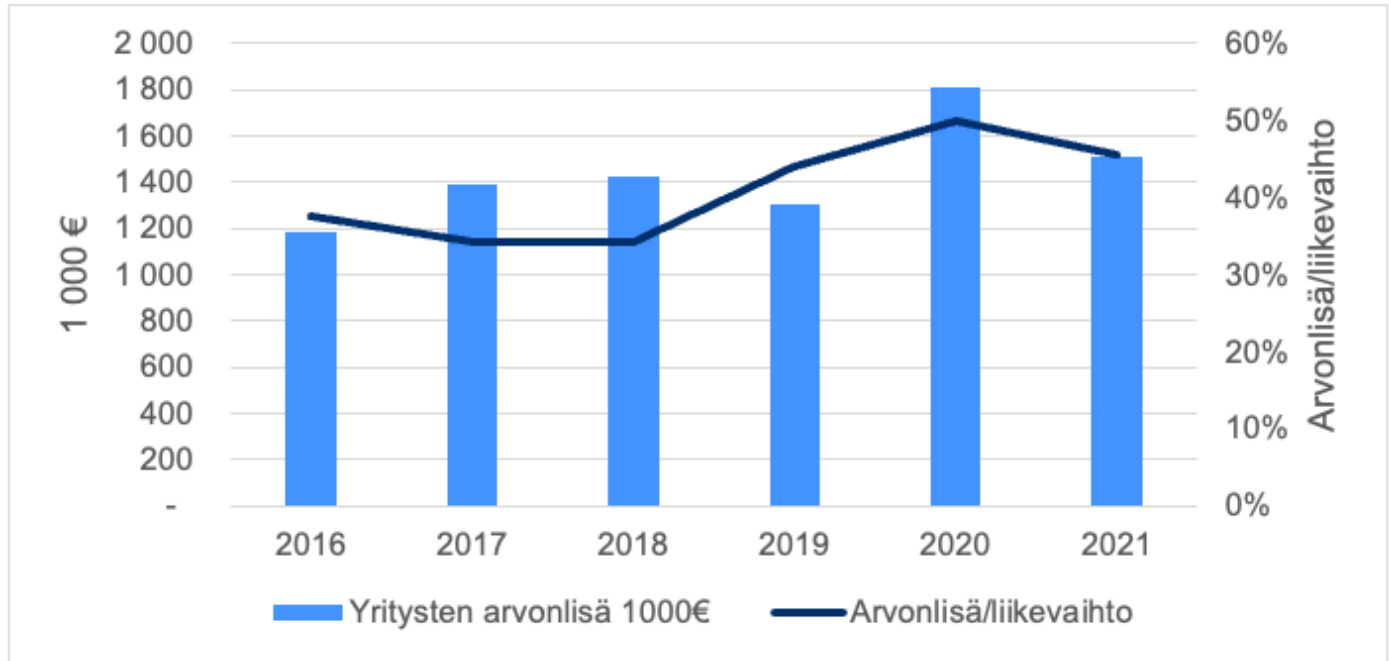
Pienelläkin toimialalla arvoketjut voivat olla hyvin monenlaisia

Ekosysteemi	Toimenpide	Hyödyke	Hyödykkeen arvo	Arvo / hinta €
Ruovikko	Niitto	Avoin maisema, näkyvyys	Vain kustannuksia	
Ruovikko	Niitto	Avoin maisema, virkistyskäyttö	Ihmiset virkistyvät	n/a
Ruovikko	Niitto	Ravinteiden poisto	Vesien tila paranee	n/a
Ruovikko	Niitto	Kasvualusta	Osana muuta multatuotetta Ruokomultana	5–10 c/litra 3 x normaalihinta
Ruovikko	Niitto	Poltto	Lämpöenergiaa	Selvitettävissä
Ruovikko	Niitto	Eriste	Energiansäästö	Selvitettävissä
Ruovikko	Annetaan olla	Monimuotoisuus, ravinteita enemmän vedessä	Monimuotoisuuden kasvu/ylläpito	n/a

Järviruo' on arvonlisän kehitys

Kuvio 10. Ruokoalan yritysten lukumäärä ja oletettu ruokoliiketoiminnan volyymi 2016 - 2022

Kuvio 11. Ruokoalan yritysten arvonlisä ja arvonlisä/liikevaihto

Arvonlisä tarkastelluissa toimialoissa pientä → Potentiaalia kasvattaa ainakin teoriassa todella paljon

Arvoketjut	Potentiaali liikevaihdon ja arvonlisän kasvattamisessa
Ruokotuotteet	Tällä hetkellä hyödynnetään noin 1 % potentiaalisesta raaka-aineesta
Luonnonlaidunlihatuotteet	Kasvattamisen mahdollisuuksia on jonkin verran, hoidettavien perinnebiotooppien määrää pitäisi lisätä
Green care -palvelut	Kasvattamisen mahdollisuuksia on jonkin verran
Kalastusmatkailupalvelut	Kasvattamisen mahdollisuuksia on jonkin verran
Kuusenkerkkätuotteet	Tällä hetkellä hyödynnetään noin 0,5 % potentiaalisesta raaka-aineesta.

Miten kasvattaa arvonlisää?

- Monilla ekosysteemipalveluilla **on potentiaalia kehittyä tuotteistetuiksi hyödyiksi ja palveluiksi**
- **Toiminta** pienimuotoista ja arvoketjut ovat useilla tuotteilla ja palveluilla vielä kehitysvaiheessa.
- **Kulttuuri ja traditiot** voivat vaikuttaa siihen kuinka ekosysteemipalveluita voidaan tuotteistaa
 - Esim. kuluttajat tottuneet jokaisen oikeuksiin → esim. maisemien rajaaminen markkinoiden synnyttämiseksi voi olla haasteelliseksi johtuen jokaisenoikeuksista

Miten kasvattaa arvonlisää?

- **Ratkaisuja:** Verkostoituminen, viestintä, alustat, osaamisen lisääminen ja yhteiskehittäminen esimerkiksi markkinoinnissa antavat mahdollisuuksia laajentaa ja kehittää toimintaa.
- Tarvitaan tietoa minkäläisten teknologioiden kehittämiseen keruussa ja jatkojalostuksessa tulisi suunnata resursseja.

Miten kasvattaa arvonlisää?

- **Viestintä:**

- Brändien kehittäminen (matkailu, keruutuotteet)
- ”Luonnossa olosta voi myös maksaa”

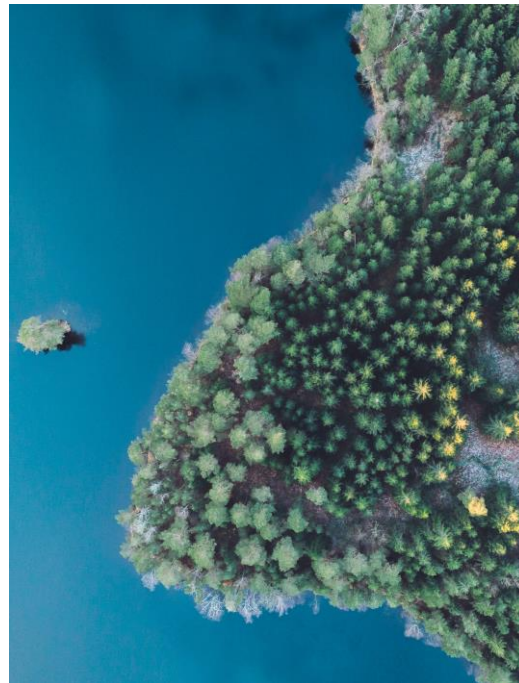
- **Verkostoituminen (arvoketjujen rakentaminen)**

- Yritysten välinen yhteistyö, kehittämishankkeet voivat edistää tarjonnan monipuolistumista ja laadun parantamista.
- Toimijat ovat pieniä, alueellisten kokonaisuuksien rakentaminen voisi olla yksi ratkaisu

- **Lupakäytäntöjen ja säännösten tulisi olla selkeitä.**

- Maankäytön suunnittelu keskeisessä osassa, myös pienemmät toimijat mukana suunnittelussa

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Kiitos!

Lisätietoja: pekka.kinnunen@ptt.fi

TAPIO

VTT